

սէս և Փիլիպպոս կաթողիկոսներէն. վերջնոյս հրաւիրանօք կըրկին կ'այցելէ Ս. Յակոբ ՌՂԸ (=1649), որուն կ'ընկերանար Երեմիա Չէլէպի, դեռ պատանի: Փիլիպպոս կթղ. այդ տարին չը կրցաւ Երուսաղէմ գալ. մ'տ. Ամբակում իր ուխտը կատարելէ յետոյ, կ'այցելէ Մշոյ Ս. Կարապետ վանքը, Դարանաղեաց գաւառը և անկից ալ իր ծննդավայրը: Փիլիպպոս կթղի. խնդրանքով Էջմիածնի կը նուիրէ Ձեռ. Աստուածաշունչ մը, որ հազիւ կ'աւարտի 3-4 տարիէն: Ամբակումի մահէն վերջ, ըստ կտակի, Ձեռ.ը կը ղրկուի Էջմիածին: Մհտ. Ամբակում նորվերի եկեղեցւոյն ալ յիշատակ տուած է (1640) Ձեռ. Յայնաւաւորք մը՝ որուն Յիշատակարանէն կը տեղեկանանք թէ՝ Մհտ. Ամբակում առաջին անգամ Երուսաղէմ կ'այցելէ 1634ին, Ծռազատիկի տարին: Նոյն Յիշատակարանը կը պատմէ նաեւ Ծռազատիկի պատճառաւ պատուհած աղմուկներն ու դէպքերը. Արարկիրցի Մինաս քհ.ի և Սեբաստացի Սէֆէր անուն հայու մը զլխատումը: Յայնաւաւորքս ընդօրինակուած է Կ. Պոլսի Ս. Սարգիս եկեղեցին, Սարգիս գրչին ձեռքով (Հ. Ակնայ էջ 97):

Ամբակում նորվերցիին այս կրկին ուխտաւորութեան համար Երեմիա Չէլէպի հետեւեալ ծանօթութիւնը կուտայ իր Տաեղրախն Պատմութեան մէջ (անտիպ). «սա (Ամբակում) մեծարեցաւ ի գր. հպտէն. Եմի. (Գրիգոր Պարոնաէր) ուր ի թվկնն. ՌՁԳ (=1634) գնաց յեմ. յամին յորում վասն Չատկին էր խոռովութիւն յունաց և հայոց. և յետ ամաց զհրգտն մեր տաքէ առ հապն. առնելով քհնյ. պատուեցաւ ի մեծէն Փիլիպպոսէ և հրաւիրեցաւ թէ եկեսցես յեմ. զի ի միտսին արասցուք զուխտն. որ և սքն. Փիլպս. յամեալ եղև և ինքն ել տանելով ընդ իւր և զիս ի թվկնն ՌՂԸ», այսինքն 1649 (ԹՄՍՊ. էջ 45): Արդնի Բարձրահայեաց Ս. Աստուածածնի վանքին նուիրած է 1651ին մագաղաթ Յայնաւաւորք մը, (Թորոս Աղբար Բ. էջ 403):

ԱՄԲԱԿՈՒՄ ՎՐԴ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ, ԳՈՒՐԳՊԷԼԷՆՅԻ.— Մբ. Ծ. 1845, Ձռ. 1871, վանքէն կը մեկնի 1875. դաւանափոխ կ'ըլլայ 1898ին. յետոյ կը գղջայ և կը դառնայ Մայրենի եկեղեցին, կը վախճանի 1904 Գուրգպէլէն:

ԱՄԻՐԽԱՆ կամ ԱՄԻՐԱՋԻՋ, ՈՐՆԵԼ ԳԻՒՂԱՅԻ, (Բաղէշ).— Հայրը՝ Սիմէոն, եղբայրը Միքայէլ եպս., Պարոնաէր Գրիգոր պարք.ի օրով Հռովմայ ուխտաւորութենէն կուգայ Ս. Յակոբ